UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Concessione Præbenda Et Ecclesiae Non Vacantis. Titvlvs VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

ni, ut coadjutores hujuſmodi de proventibus prælatorum, in quorum aſſumentur auxilium, ſumptus recipiant moderatos, ab alienatione qualibet de bonis eccleſiaſticis prælatorum ipſorum vel eccleſiarum ſuarum quomodolibet facienda penitus abſtinentes: rationem non ſolùm in diſtricto examine, ſed & prælatis eiſdem (ſi ſanæ mentis extiterint) ac capitulis eorundem, ſeu etiam ipſorum prælatorum ſucceſſoribus (ſi hoc antea non fecerint) plenariam reddituri. Cæterum quod de Epiſcopis præmittitur, ad ſuperiores etiam prælatos eſſe volumus & intelligimus referendum.

DE INSTITUTIONIBUS.

TITULUS VI.

CAP. I.

Capitulum ſede vacante licet beneficia ad Epiſcopi collationem ſpectantia conferre non poſſit, tamen ad illa præſentatos inſtituere poteſt. h. d. Zen.

Bonifacius VIII.

ET ſi capitulum a ſede vacante beneficia, quæ ad collationem Epiſcopi pertinent, conferre non poſſit, præſentatos tamen à patronis poteſt admittere, ſi ſint idonei, & eos inſtituere in beneficiis, ad quæ fuerint præſentati: Licet ad Epiſcopum (ſi ſupereſſet) admiſſio & inſtitutio hujuſmodi pertineret.

CAP. II.

Non repellit præſentatum defectus ſacrorum ordinum. h. d. Zen.

Idem *in eodem.*

SI is, ad quem rectoris præſentatio in aliqua parœciali eccleſia noſcitur pertinere, quempiam non conſtitutum in ſacris præſentet ad eam: ipſum *b* (dummodo aliàs ſit idoneus, & intra tempus à jure ſtatutum ad ordines, quos ipſius eccleſiæ cura requirit, valeat promoveri) decernimus admittendum.

DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ ET ECCLESIAE NON VACANTIS.

TITULUS VII.

CAP. I.

Si mandetur alicui provideri de dignitate vacatura, quam duxerit acceptandam, & vacat dignitas, quam ante acceptationem ordinarius confert, tenet ipſius collatio: etiam ſi executor impetrantis ante acceptationem fecerit reſervationem, inhibitionem, & proceſſus ſuper prima vacante. Ioan. And.

Innocentius IV. *dilecto filio Andreæ Capellano noſtro.*

QUia cunctis: & infrà. Proponebatur itaque pro parte tua, quòd cùm prædicta præpoſitura, dum vacabat, tibi per eum, qui conferre potuit ipſam, collata fuiſſet, collatio hujuſmodi canonica exiſtebat: maximè cùm nulla per priorem ipſum, quæ illam impedire poſſet, inhibitio præceſſiſſet. Dicebat autem pars altera, quòd cùm præmiſſæ literæ ſede Carnoten. vacante fuiſſent in capitulo publicatæ, ac præfatus Epiſcopus tunc de capitulo ipſo eſſet, ibique præſens exiſteret, ignorare non potuit, mandatum Apoſtolicum (ſuper conferenda memorato D. præbenda vel dignitate ſine cura, quam ipſe duceret acceptandam, cùm primò in eccleſia ipſa prædicta vacaret) alii fuiſſe directum, & ſic per conſequens facultatem ſibi eſſe ſublatam, conferendi hujuſmodi dignitatem: propter quod videbatur, quòd nec per ſe nec per alium præfatam præpoſituram, curam non habentem animarum annexam (quæ primò poſt mandatum ipſum in eccleſia prædicta vacavit) potuerit alicui perſonæ conferre. Præſertim cùm jam dictus prior eodem publicato mandato [illegible] præfato D. præbendam vel dignitatem, curam hujuſmodi non habentem, quam primò in eadem eccleſia vacare contingeret, contuliſſet: nec aliàs etiam (prout allegabatur) prodeſſe poterat ipſius Epiſcopi ignorantia in hac parte. Nam ſi alicui à ſede Apoſt. concedatur, quòd excommunicari non poſſit, licet id forſan ſuus ignoret Epiſcopus, non tamen propter hoc ejus ligatur ſententia, ſi quam proferat in eundem. Similiter ſi alicui conferendi præbendam aliquam tribuatur à ſede Apoſt. poteſtas, ex hoc ipſo videtur, quòd ſit Epiſcopo conferendi tunc eam penitus interdicta facultas. Nec obſtare ſi fortè objiceretur, quòd lex, ſeu conſtitutio & mandatum nullos adſtringunt, niſi poſtquam ad notitiam pervenerint eorundem, aut niſi poſt tempus, intra quod ignorare minimè debuiſſent: quia in privilegiis & indulgentiis, ſeu conceſſionibus ſpecialibus ſecus exiſtit, in quibus ſufficit, quòd ad illorum, quibus conceduntur, notitiam perveniant: ut patet cùm indulgetur alicui, quòd excommunicari non poſſit, ſicut ſuperius eſt expreſſum. Et quidem cùm tribuitur alicui poteſtas conferendi præbendam, videtur proculdubio ei concedi aliquid ſpeciale. Adjiciebatur inſuper, quòd cùm ſententia ſtatim arctet etiam ignorantem: quoniam ſi contra prælatum aliquem abſentem depoſitionis ſententia profertur, contractus, quos iniit ignoranter poſtea ut prælatus, nullum robur obtinent firmitatis: & in ſupradictis literis irritum decernimus & inane, quicquid ſuper hujuſmodi præbenda vel dignitate contra noſtrum contigerit attentari mandatum: collatio, quam idem Epiſcopus poſt tale noſtrum decretum (ſive illud ignoraverit, ſive non) de præfata præpoſitura per ſe vel per alium fecerat, non valebat. Ex parte verò tua extitit replicatum, quòd hæc de illis privilegiis & indulgentiis (æquitate ſuadente) debent intelligi, quæ vim ſuam habent mox cùm ad illos, quibus conceduntur, perveniunt: ex quorum tenore liquidò noſci poteſt, quòd talis circa ea fuerit intentio concedentis: utpote cùm alicui conceditur, quòd excommunicari non poſſit: ex hoc enim evidenter apparet aliis ipſum excommunicandi ademptam eſſe penitus facultatem: non ſic autem ſi alicui conferendi præbendam, ſive certa, ſive incerta tribuatur poteſtas, non enim tunc eſſe videtur tribuentis intentio, ut per hoc ei (ad cujus donationem præbenda ipſa pertinet) conferendi poſſibilitas adimatur: niſi prius ille ſibi notificet, quòd eam velit per hujuſmodi poteſtatem conferre, aut ei collationem interdicat illius, vel poſtquam illi notificaverit talem poteſtatem fore ſibi conceſſam, vacuum decernat & irritum, ſi ſecus de ipſa præſumat. Quia cùm illi non amplior detur poteſtas, quam ipſe Romanus Pontifex habeat in hac parte, ſicut per eam, quam obtinet ipſe Romanus Pontifex, facultas conferendi beneficium vel præbendam (niſi ſuam indicet voluntatem) alicui non aufertur: ſimiliter & per eam, quæ taliter illi ab ipſo conceditur ei, ad quem ipſius præbendæ ſpectat collatio, priuſquam inſinuet ille ſibi, quòd eam velit concedere, vel etiam conferat (ſi fortè vacet) poteſtas non tollitur conferendi, niſi forſan quòd ipſam conferre non poſſit, exprimatur in conceſſione hujuſmodi poteſtatis: tunc enim licet talem conceſſionem fortaſſis ignoret, ſua tamen collatio, ſi poſtmodum præbendam ipſam conferat, nihil valet: cùm ſatis ſuper hoc concedentis intentio agnoſcatur: ſicut cùm indulgetur alicui, quòd excommunicari non valeat, ut in ſuperioribus eſt præmiſſum. Subjunctum etiam extitit, quòd cùm memorato priori per præfatas literas mandaſſemus, ut memorato D. præbendam, vel dignitatem

a *Varias ſignificationes hujus vocis, capitulum, ponit Ioan. And. in c. capitulum. ſup. de reſcr.* b *Not. idoneitatem. & tempus hic per copulam pont. unde non ſat eſt quòd intra tempus juris poſſit promoveri, ſed debent etiam aliæ idoneſtates concurrere. Dom. & Pet. de Anch. Font.*

a *Vide Decium & Doct. in c. cognoſcentes. ext. de conſt. & Turrecrematam in c. in iſtis. §. leges. diſt. 4.*

ſint

ſine cura, quam acceptandam duceret, ſi vacaret tunc, vel quam primò vacare contingeret, in eccleſia prædicta conferret: idem prior providendi ei de præbenda, vel dignitate ipſa (niſi poſt acceptionem ipſius *a*) non habebat aliquam poteſtatem. Vnde cùm ſæpedicta præpoſitura fuerit tibi (antequam illam idem D. acceptaret) per ſuum Epiſcopi auctoritate collata, hujuſmodi collatio illius mandati noſtri prætextu (etiamſi prius illud Epiſcopus ipſe ſciviſſet) non poterat vacuari. Noſtrum autem in hac parte decretum ad præbendam ſeu dignitatem, quam prædictus D. acceptaret, referri debebat: alioquin ſuper incerto fuiſſet editum, nec aliquem adſtrinxiſſet. Sed extitit ex adverſo reſponſum: quòd etſi prædictus prior jam dicto D. præbendam vel dignitatem hujuſmodi cùm vacaret ante hujuſmodi acceptationem conferre nequiret, idem tamen D. præbendam vel dignitatem talem licitè poſſet & liberè acceptare: quare prædictus Epiſcopus præfatam præpoſituram (cùm non prius eum requiſierit, an acceptare vellet eandem) cuiquam conferre non potuit: quinimo ipſius collatio (cùm idem D. præpoſituram ipſam poſtmodum acceptaverit) irritari debebat, & confeſſio per jam dictum Archipreſbyterum ſibi facta, debet ſtabilis permanere: ſicut cùm legatur alicui unus ex ſervis, quem elegerit, vel optaverit, & hæres ante optionem illius manumittit aliquem, vel alienat ex illis: profectò manumiſſio vel alienatio irritatur, ceditque ille legato, ſi legatarius eum duxerit eligendum. E contra verò pro parte tua propoſitum extitit, quòd id in ultimis voluntatibus tenet, nec præmiſſa in legatis futuris, quemadmodum in extantibus habent locum: quia nec etiam ad optandum, ſeu eligendum ex illis, ſicut cùm poteſt terminus aſſignari. Et gravis ineſſet conditio, quoddamque incongruum videretur, ſi quando mandaretur alicui de beneficio, quod duceret acceptandum in aliqua provincia, quàm primò illud vacare contingeret, provideri: oporteret ipſum *b* in ſingulis beneficiis poſtmodum inibi vacantibus (prorogata non abſque periculo forſitan ipſorum collatione) *c* requiri. Vnde cùm ſæpe præfato priori fuiſſet injunctum, ut dicto D. præbendam vel dignitatem, quam acceptandam duceret, ſi vacaret in eccleſia memorata, vel quàm citò contingeret eam vacare, ſibi auctoritate Apoſtolica conferret: ſicut eidem D. circa futuras, ſive vacaturas præbendas vel dignitates tales ipſius eccleſiæ optio data eſſet, non poterat per hoc memorati Epiſcopi in illis, quando vacarent, collatio impediri: niſi forſan cùm aliquam earum vacare contingeret, illam ipſe D. (priuſquam eam conferret Epiſcopus) acceptaret: vel etiam niſi ante vacationem alicujus ipſarum vacaturarum ex his primam, vel ea omiſſa, ex aliqua cauſa ulteriorem duceret acceptandam: quia taliter acceptatam conferre poſtmodum Epiſcopus non valeret. Nos itaque tam tuis, quàm præfati D. rationibus pleniùs intellectis, quia ſæpe dictam præpoſituram ad te volumus pertinere, ipſam tibi (habito fratrum noſtrorum conſilio) adjudicare curavimus: ipſi *d* D. ſuper ea perpetuum ſilentium imponentes.

CAP. II.

Omnis promiſſio, per quam datur via ad beneficia vacatura, eſt reprobata. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

a *Denot. hic quòd executorium ad conferendum beneficium, quod impetrans duxerit acceptandum, inhibitio, intimatio, collatio ante tempus vacationis non ligat ordinarium, quia poteſtas in eventu conditionis non exercetur ante purificatam conditionem. fa. in c. ſi pro te. ſup. C. de reſtit. Font.* b *Al. ita oportet eum.* c *Vide Cle. 1. § ſicut. infr. eod.* d *Al. ita, memorate D. ſuper ea, &c.*

DEteſtanda *a* iniquorum perverſitas abſtinere neſciens à vetitis, nec gaudere debito modo conceſſis, dignè plerunque officium excitat præſidentis, ad ea, quæ juſta fuerant conſideratione conceſſa (cùm in abuſum ea vergere circumſpicit) diſcretione prævia revocanda. Sanè licet olim fuerit canonica conſtitutione decretum, quòd ii *b* qui promittunt aliquibus de beneficiis eccleſiaſticis, cùm poterunt, vel cùm facultas ſe obtulerit providere, promiſſiones ſuas (facultate ſe offerente) debeant adimplere: quia tamen, ſicut experientia docuit, per promiſſiones hujuſmodi, quæ per importunitatem nimiam, per quam non concedenda multoties conceduntur, & per ambitionem improbatam, ut plurimum extorquantur, aperitur via ſub tali palliatione verborum, ad promittenda damnabiliter *c* contra Lateranenſe Concilium beneficia vacatura, mortis alienæ votum ingeritur, & eccleſiis, ac prælatis, & perſonis eccleſiaſticis gravamina plurima inferuntur. Nos malis hujuſmodi, & animarum periculis occurrere cupientes, promiſſiones eaſdem, & alias quaſcunque ſub quovis modo, aut forma verborum de cætero faciendas, per quas directè vel indirectè aperiri via valeat ad beneficia vacatura, auctoritate Apoſtolica penitus reprobamus, & omninò viribus vacuamus, decernentes per eas, vel ipſarum aliquam, ad providendum alicui nullum deinceps quomodolibet obligari.

CAP. III.

Habens literas Apoſtolicæ ſedis ſuper primo beneficio, dignitate, vel præbenda, quod duxerit acceptandum, certum acceptare non poteſt: ſed primum quod vacabit, vel ex cauſa ſecundum, vel ulterius poterit acceptare. Reſervationes, proceſſus, & decreta contra hoc facta non valent. Ioan. And.

Idem.

NE captandæ alienæ mortis occaſio ex benignitate gratiarum ſedis Apoſtolicæ tribuatur: Declarandum duximus, quòd is cui ab eadem ſede, ut ei provideatur de præbenda, dignitate, vel perſonatu, aut alio beneficio in aliqua provincia, diœceſi, vel eccleſia, quem *d*, ſeu quod duxerit acceptandum: certis ſibi ſuper hoc executoribus deputatis gratia noſcitur eſſe facta. Licet in genere primum perſonatum, dignitatem, præbendam, ſeu beneficium in eadem provincia diœceſi, vel eccleſia vacaturum, aut ſecundum, ſeu ulterius (ſi rationabilis cauſa ſubſit) valeat acceptare. Certum tamen & expreſſum priuſquam vacet, acceptare non poteſt. Quòd ſi fecerit, etiam ſi per executores ejus ſecundum acceptationem hujuſmodi facta fuerit reſervatio, inhibitio, variique proceſſus, ac ſententiæ promulgatæ, tam acceptatio *e* ipſa, quàm proceſſus viribus careant, nec aliquam obtineant roboris firmitatem: imò niſi acceptator ille dignitatem, præbendam, perſonatum, ſeu beneficium taliter acceptatum & reſervatum, per collationem, vel inſtitutionem poſtmodum factam de vacanti jam adeptus, vel ejus in ipſo fuerit acquiſitum: per eum, ad quem ejuſdem perſonatus, dignitatis, præbendæ, aut beneficii collatio ſeu proviſio pertinet (dictis acceptatione, ac executorum proceſſibus inde ſecutis nequaquam obſtantibus) de illo vacanti liberè poterit alii provideri.

CAP. IV.

Sine ſpeciali mandato non inhibet executor generaliter

a *Vid. Conc. Trid. ſeſſ. 16. de refor. c.* b *alit. ut hi.* c *Not. quòd contra veniens juri peccat. gl. de pæn. diſt. 1. in ſumm. Imò incurrit notam infamiæ. c. illud. de majorit. & obedientia. vid. Bart. in l. ſi quis pro eo. ff. de fidejuſ. & gl. in c. 1. de ſerv. non ord. fac. vid. quæ dixi in c. perpetua. ſup. de elect. Font.* d *alit. ita, quam ſeu quòd duxerit, &c. quàm varietat. etiam agnovit. gl. hic.* e *Vid. l. per fundum. ff. de ſervi. ruſtic. prædio.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

collationem beneficiorum provinciæ: ſpecialiter verò reſervat primum, & inhibet ulteriorem non ſine mandato: nec tunc tenet collatio contra facta. h. d. Dominicus.

Idem.

EXecutor *a* ſuper proviſione alicujus à ſede Apoſtolica, per generales literas in aliqua Provincia deputatus, prælatis, & aliis, ad quos beneficiorum in eadem provincia ſpectat collatio, ne ad proviſionem aliquorum procedant, donec illi, pro quo ſcribitur ſit proviſum, non poteſt generaliter inhibere.

Niſi expreſsè in ipſis literis facultas hujuſmodi inhibitionis concedatur. Poteſt tamen reſervationem, & eiſdem inhibitionem facere ſpecialem de primo: vel (ſi hoc illi beneficio competat literarum) de ſecundo vel ulteriori beneficio inibi vacaturo eidem clerico conferendo. Quod autem contra talem reſervationem & inhibitionem ab eo, ad quem beneficii reſervati collatio pertinebat, fuerit attentatum, non tenet.

CAP. V.

Si mandetur capitulo, ut me recipiant in canonicum, & præbendam conferant, cùm id pertinet ad eos, dato executore ad providendum, per ſolam præſentationem factam capitulo, affecta eſt præbenda: & executor (negligente capitulo intra terminum per eum ſtatutum me recipere, & præbendam conferre) non vocato capitulo id exequi poterit. Ioan. And.

Idem.

SI capitulo alicujus eccleſiæ, cùm ad ipſum canonicorum receptio, ac præbendarum collatio pertinebat, ut te in canonicum reciperet, & tibi de præbenda (ſi tunc vacaret) inibi provideret, vel cùm ſe facultas offerret, ac executori, qui eodem capitulo negligente mandatum Apoſtolicum exequatur, directa fuerint ſcripta noſtra. Per ſolam illorum præſentationem capitulo ipſi factam, abſque alia etiam executoris inſinuatione, inhibitione, ſeu reſervatione, beneficium, pro quo tibi conferendo ſcriptum extiterat, adeò eſt affectum, quòd de illo alteri facta collatio non obtinet firmitatem. Imò ſi capitulum intra terminum competentem ſibi ab executore præfixum mandatum Apoſtolicum ei pro te directum, in quantum poterit non duxerit implendum, extunc in ipſum executorem poteſtas proviſionis hujuſmodi transferatur, & executor ipſe canonicatum incontinenti poterit tibi dare, ac præbendam (etiam ſine alia capituli vocatione vel monitione) ſi vacat, vel cùm obtulerit ſe facultas.

CAP. VI.

Si ſoli ordinario, vel ſoli executori ad compellendum, vel ordinario, & tali executori ſit ſcriptum: per præſentationem talis mandati non afficitur præbenda, niſi in alteris eſſet decretum, aut executor ille inſinuaſſet & interdixiſſet, maximè cùm decreto, vel ratione mandati jam eſſet facta receptio ad canonicatum. In his caſibus, vel ipſorum altero, affecta eſt præbenda, ita quòd collatio alteri facta, non tenet. Ioan. And.

Idem.

SI ſoli ordinario *b* pro te beneficiando executore non dato, vel ordinario & executori (ut eum faciendum, quod mandatur compellat,) aut ſoli executori (ut tibi faciat de canonicatu & præbenda, vel alio beneficio in certa eccleſia, diœceſi, ſeu provincia provideri) mandatum Apoſtolicum ſit directum: per talem præſentationem mandati ordinario ipſi factam, licet ſi contrà faciat puniendus exiſtat, ei tamen poteſtas ſic non adimitur conferendi, quin teneat alteri facta collatio ab eodem: Niſi nos in gratia tibi facta decreviſſemus irritum & inane quod fieret contra ipſam. Aut executor hujuſmodi ordinario ſuam inſinuans poteſtatem, ne alteri conferret beneficium (de quo tibi eſt ſecundùm tenorem hujuſmodi mandati Apoſtolici providendum) interdixiſſet eidem: præſertim cum interpoſitione decreti. Vel niſi tu, juxta dictum *a* mandatum eſſes in canonicum jam receptus: tunc enim præbendæ collatio alteri facta firmitatem aliquam non haberet.

CAP. VII.

Si tres expectantes ſunt in una eccleſia, unus auctoritate Martini, alter auctoritate Bonifacii, tertius ejuſdem auctoritate cum prærogativa, ut præferatur omnibus receptis non auctoritate Bonifacii: præbendas hi conſequentur hoc ordine, quia primam habebit ſecundus, ſecundam tertius, tertiam primus: quod probatur argumento legali. Ioan. And.

Idem.

AVctoritate Martini Papæ prædeceſſoris noſtri, quodam ad præbendam primo in Parmenſi eccleſia vacaturam nulli alii de jure debitam in ejuſdem eccleſiæ canonicum recepto, & alio à nobis in eadem eccleſia ſimilem *b* gratiam adepto ſecundo, tertius deinde auctoritate noſtra in ipſa Parmenſi eccleſia in canonicum, & in fratrem recipitur cum prærogativa gratiæ, quòd omnibus prædeceſſorum noſtrorum auctoritate, non autem noſtra receptis in aſſecutione præbendæ debeat anteferri: poſt hæc autem quædam vacavit præbenda in eccleſia memorata, quæritur quis eorum alteri præferatur, & ſecundùm quem ordinem præbendas aſſequi debeant tres prædicti? Cùm igitur ex tenore *c* gratiæ tertio à nobis conceſſæ, appareat evidenter nos voluiſſe primo tertium, & ſecundum tertio, anteferri: decernimus, quòd primam ſecundus, ſecundam tertius, & tertiam primus debet obtinere præbendam: aliàs forma mandati minimè ſervaretur. Licet enim ex perſona ſua, ſecundus primam obtinere non poſſet, ex perſona tamen tertii, qui primum ſuperat, illam habet. Sicut contingit in ſucceſſione filius, qui ab inteſtato relictis patre (in adoptiva familia conſtituto) matre atque fratre decedit, in qua ſucceſſione pater ex ſe matrem excludit: ſed quoniam talem patrem agnatus, materque vincit agnatum, mater patri non ex ſemetipſa (ſed agnati perſona) in ſucceſſione hujuſmodi antefertur.

CAP. VIII.

Revocatoria gratiarum includit receptos in canonicos præbendam diſtinctam expectantes: etiamſi percipiebant diſtributiones quotidianas, ſecus ſi præbendam diſtinctam non expectant, ſed augmentum portionis. Includit habentes jus ad vacaturam, ſi nondum eſt deventum ad collationem. h. d. ſecundùm Domin.

Idem.

QVoniam ex conſtitutione noſtra, per quam pauli poſt promotionem noſtram ad ſummi pontificatus apicem omnes collationes, proviſiones, reſervationes, & conceſſiones, ſuper canonicatibus, dignitatibus, perſonatibus, præbendis, officiis, portionibus, patrimoniis, eccleſiis parœcialibus, ruralibus, & aliis quibuſcunque beneficiis eccleſiaſticis vacaturis, quocunque nomine cenſerentur, ac etiam ſuper canonicatibus ſub expectatione dignitatum, vel aliorum quorumcunque beneficiorum (in quibus jus non eſſet

a *Nota quod executor datus ad providendum ſeu conferendum, non poteſt reſervare, vel inhibere in genere, ſed in ſpecie, ſic, & rationem ponit hic Io. And. & Inno. in ca. cùm dilectus. ſup. de jur. patro. Franciſc.* b *Nota primò, quòd quandoque Papa ſcribit ordinario ut conferat, ſine alia executoris datione, ad hoc de reſcr. eam te. not. ſecundò argu. quòd in impetratione debet fieri mentio de canonicatu & præbenda, & ſic videtur quòd non ſufficeret expreſſio tantùm alterius. Dom.*

a *Al. prædictum.* b *Al. ſimiliter.* c *Mem & tene gratia eſt obſervandus ad hoc de præb. aut de non ſuprà eod. lib.*

quæſitum

quiſitum in re, licet ad rem) à felicis recordationis Nicolao Papa IV. & Celeſt. V. prædeceſſoribus noſtris factas, ſive conceſſas, auctoritate Apoſtolica in fratrum noſtrorum præſentia omninò caſſavimus, irritavimus, & vacuavimus, caſſas, irritas & vacuas nunciavimus, & nullius fore decrevimus firmitatis: multæ dubitationes inſurgunt, ut unde præfatæ conſtitutionis revocatoria proceſſit editio, interpretatio ejus quoque procedat. Præſenti declarandum duximus ſanctione, quòd in illis (qui editionis tempore ſupradictæ ultra ſtatutum numerum erant per eoſdem prædeceſſores canonici ſub expectatione præbendarum, vel etiam portionum) eadem conſtitutio locum habet. Si autem hujuſmodi recepti ultra numerum, diſtributiones, & alia, ut canonici de numero exiſtentes, ſic tempore dictæ revocationis habebant, quòd per ceſſionem vel deceſſum illorum, qui erant intra numerum ex vigore prioris gratiæ, nil amplius aſſequi expectabant, niſi diſtributionum, ſeu portionum ſuarum augmentum (cùm forſan eſſet eccleſia, in qua canonicorum, non autem portionum numerus, vel præbendarum diſtinctio habebatur) quantoque in pauciores cujuſvis eccleſiæ dividuntur proventus, tanto majores fieri poſſunt ſingulorum percipientium portiones: ad iſtos vel eos, qui per literas facultatis *a* aliorum prædeceſſorum noſtrorum in aliquarum eccleſiarum canonicos erant recepti (licet præbendas vel alia beneficia expectarent) conſtitutionem certum eſt non extendi præfatam. In illis verò, qui ultra numerum auctoritate præfata in aliquarum eccleſiarum canonicos ſunt recepti, quantum ad capitulum, & ad chorum, ac diſtributionum perceptionem quotidianarum plenitudinem, jus canonici tunc habebant, ſed in eis dignitates, perſonatus, præbendas, portiones, vel alia beneficia, quæ dantur tantùm exiſtentibus de numero, expectabant: conſtitutionem præfatam locum habere (ratione hujuſmodi expectationis) dubium non exiſtit. Sanè in iis, qui ſuper canonicatibus, præbendis & dignitatibus, parochialibus vel aliis eccleſiis ſeu beneficiis quibuſcunq; à dictis prædeceſſoribus noſtris literas impetraverunt, etiamſi per executores illorum factæ fuerint reſervationes, decreti interpoſitiones, variiq; proceſſus: & etiamſi eadem beneficia tunc vacabant, & per impetrantes petitum fuerat ab executoribus, quòd eis illa conferrent: non tamen ipſorum beneficiorum vacantium collationes, tunc temporis erant factæ: locum habet conſtitutio ſupradicta, ut omnes hujuſmodi gratiæ (quarum ratione tunc non erat ad collationem proceſſum, & ſic per conſequens jus in re non fuerat ipſis impetrantibus acquiſitum) intelligantur penitus revocatæ.

NE SEDE VACANTE ALIquid innovetur.

TITVLVS VIII.

CAP. I.

Collatione communiter ad Epiſcopum & capitulum pertinente, altero ipſorum effecto inhabili, alter confert. h. d. uſq; ad §. Cum verò. Abbas Dominicum.

Bonifacius VIII.

SI *b* ad Epiſcopum & capitulum communiter pertineat *c* collatio præbendarum, mortuo Epiſcopo, vel à beneficiorum collatione ſuſpenſo, poterit capitulum vacantes conferre præbendas: Etiam ſi Epiſcopus intereſſe habeat in collatione hujuſmodi, ut prælatus. Idem poterit Epiſcopus ſi capitulum ab ipſa collatione ſuſpendi contingat, vel ſingulariter omnes de capitulo majoris excommunicationis vinculo innodari.

Collatione ſpectante ad Epiſcopum de conſilio, vel aſſenſu capituli, illo exiſtente inhabili (niſi ſit in mora) non confert capitulum, hoc dicit.

Cùm *a* verò ad ſolum Epiſcopum præbendarum ſpectat collatio, cum conſilio ſui capituli vel aſſenſu: defuncto Epiſcopo vel ſuſpenſo (niſi Epiſcopus in petenda relaxatione ſuſpenſionis hujuſmodi ſit in mora) capitulum ſe non poteſt intromittere de eiſdem.

Habens conferre cum conſilio Epiſcopi, ſine illo confert, morte & remota abſentia interveniente. h. d. Dominicus.

Vbi verò de ſpeciali alicujus eccleſiæ conſuetudine, vel ſtatuto, beneficiorum collatio ad aliquem cum conſilio Epiſcopi noſcitur pertinere: ſublato Epiſcopo de medio, (cùm conſilium nequeat tunc peti ab eo) non erit propter hoc vacantis beneficii collatio deferenda: nec etiam ſi egerit in remotis, ita quòd non poſſit ipſius præſentia in brevi haberi. Quia in petendo vel expectando ejus conſilio, poſſet vacanti beneficio periculum imminere.

DE REBVS ECCLESIAE NON alienandis.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Perpetua alienatio facta de rebus eccleſiæ vacantis non præcedente tractatu, & ſine juſta cauſa, non valet. Ioan. And.

Innocentius quartus.

DVdum: *& infra.* Dictus verò Archidiaconus ex adverſo reſpondit, illas decimas illi eccleſiæ reſtitui non debere: proferens in medium ordinationem quandam Epiſcopi Dulmen. de conſenſu capituli ſui factam, inter alia continentem, quòd idem Epiſcopus attendens proventus Archidiaconatus Dulmen. adeò fore tenues, & exiles, quòd non ſufficiebant ad ejus onera *b* ſupportanda: præfatas decimas Archidiaconatui memorato conceſſit: *& infra.* Quia verò in conceſſione hujuſmodi prædicta eccleſia (cùm vacaret) legitimo caruit defenſore, qui ſibi prius ab eodem Epiſcopo debuerat deputari. Quia etiam tractatus ſolennis diligens, qui in talibus conceſſionibus perpetuis, & alienationibus rerum eccleſiaſticarum exigitur, non fuit habitus in eadem: ordinationem & conceſſionem ipſam (præſertim cùm evidens neceſſitas quare fieri deberet, vel utilitas *c* non ſubeſſet) de fratrum noſtrorum conſilio decernimus non valere: dictas decimas ipſi eccleſiæ tanquam pertinentes ad eam ſententialiter adjudicare curantes.

CAP. II.

Primò prohibet ſubmiſſionem eccleſiarum ſuorum immobilium bonorum vel jurium fieri laicis abſque conſenſu capituli & licentia Papæ. Secundò caſſat contractus quæcunque firmitate vallatos, contra hoc de cætero faciendos. Tertiò punit prælatos contra facientes, & clericos non contradicentes, & laicos, qui ipſos prælatos ad hoc compulerunt vel compellent. Quartò præcipit laicos per tales contractus, eo caſu, quo valent, ultra debitum non uſurpare: & pœnam apponit. h. d. Ioan. And.

---

a Vid. Panorm. & Felin. in c. conſtit. extr. de reſc. b *Ad intellectum hujus cap. vid. Panorm. in c. ex parte. extr. de conſtit.* c *Illud dicitur communiter pertinere, quando æquale jus quælibet pars habet in actu.*

a *Ad hunc textum vide Felin. in cap. cum te. extr. de reſcript.* b *Vid. cap. ad audientiam. de eccleſ. ædi. x. q. iij. unio. alias regularis ſoli principi. licet ix. q. iij. nemo. ff. de evic. Lucius. vid. Oldrad. in conſil. 160. cum 2. ſeq. hoc eod. tit.* c *Vid. Hoſtien. in ſumm. eod. tit. ubi aſſignat quinq; cauſas alienationis rerum eccleſiaſticarum.*